

sovražnik proti mestu. Tisočerni vrisk: „Alah! Alah!“ se razlega po nasprotnikovem taborju.

Prva obramba je Radgone krog in krog napeljana voda. Najpred si torej Turčin prizadeva, namesto razdrtih napraviti si novih mostov do mestnih vrat; na drugih krajih napolnjujejo strugo do obzidja z drevjem in zemljo. Ta čas še niso imeli pušek in topov, služilo vojakom za orožje je najbolje: kopje, sulica, meč in lok. Kakor s točo obsipljejo urno mestjani Turčina s pušicami in kamnjem, da se zvali marsikteri v vodo. A to ga še bolj razkači; ne beži in ne poneha, dokler, dasi po veliki zgubi, namena ne doseže in ne pridere do zida.

Prične se zdaj iz nova strašen vojni lagoj; hipoma je nastavljenih na stotine lestvic, in kakor mravelj po mravljišču lazi že Turkov na trdnjavo, v roci sukaje oster zavihnjeni meč. Toda kolikor jih navzgor pripleza, toliko se jih prekopiene mrtvih ali ranjenih navzdol; kajti kakor na njivi po žetvi strnišča, štrli jim iznad obzidja kopja in sulice nasproti; kakor drvarjev sekire drva, sekajo meči kristjanov turške glave, in plohi enako lije iznad zidovja vrela smola in krop Turkom po bučah. Ura za uro preteka, — že leže neverniki kupoma krog in krog mesta; neprenehoma zaganjajo se nove trume va-nj, toda padajo kakor muhe na tla. Ahmetbegovo in vseh družih poveljnikov spodbujanje, rotnenje, kričanje — vse je zastoj. — Kakor živ zid stojé kristjani na trdnjavi. Vidi se, da krepiv nadnaravna moč njih srca in roke. Marsikteremu sicer ugasne pod turškim mečem življenje, ali ko bi trenil, je že drug na njegovem mestu, in za enega krščanskega junaka jih gotovo deset do dvajset Turčinov dušo dati mora. Kjer je sila najbujša, tam je junaški načelnik Radvičan, ter z modrimi ukazi nevarnost odvrča; nja krepki glas spodbuja spehane, da nijeden hrbta ne obrne.

Za moži so stale, kakor svoje dni v stari veliki Kartagi, žene in dekleta ter brambovcem stregle; sklenile so bile, z moževi zmagati ali pa umreti. Le en izgled njihove srčnosti nam še zgodovinske knjige hranijo. Mestnega župana sin, izurjen vojak, stal je med prvimi brambovcem, in vrlo poganjal Turka za Turkom raz zida, — kar mu nenadoma prebóde ostra pšica iz sovražne roke viteško srce. Viditi zaročenca svojega mrtvega, priskoči kot srna gibčna Minka, krepko slovensko deklé. Popade mrtvega zaročenca kopje in stopi na njegovo mesto. Z močno, dela vajeno rokó maščuje smrt svojega zaročenca nad krutim nevernikom. Že jih je prebódlá pet, kar jo, ne vajeno ogibati se sovražnikovim udarcem, vseka po glavi turška sablja, da se mrtva ob tla zgrudi. Tako sta bila zedinjena v smrti, ki sta se tako goreče ljubila v življenji, in v sladkih nadah čakala bližnje poroke. Še denes si pripoveduje narod o njuni srčnosti in slavi. (Nadalje sledi.)

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Postava direktnih volitev je 2. t. m. od cesarja potrjena — to je najvažnejša novica preteklega tjedna. S to postavo nastopi celó nova ustavna dôba v Avstriji. Osoda dežel in narodov avstrijskih zunaj Ogerskega izročena je zanaprej dunajskemu drž. zboru, kteremu se je, kolikor je mogoče bilo, po umetni sestavi volilnega reda zagotovila večina nemško-liberalne stranke. — Odslej gre za to, da zmagamo pri direktnih volitvah in premagamo v drž. zboru nasprotnike. — Federalistična stranka po vseh deželah je tudi sklenila udeležiti se volitev v drž. zbor, po volitvah se pa posvetovati, ali in pod kakimi pogoji da gredó izvoljeni poslanci v drž. zbor.

Delegacije so 2. t. m. na Dunaji se zbrale, prišli so tudi poljski zastopniki; slovenskih in tirolskih pa ni. Za prvosednika avstr. delegacije izvoljen je Schmerling, za ogersko pa Majlath. V svojih nagovorih sta oba eno pesem pela, namreč o splošnem miru, ki je bajé Evropi zagotovljen; Šmerling je pa še dostavil, da so se tudi „naše notranje zadeve na boljše obrnole“. Da bi vse to le res bilo, kar pa žalibog nikakor ni! —

Zbornica poslancev je vendar sklenila odpraviti posilno legaliziranje; besedo še ima gosposka zbornica, ki se je prej temu ustavljala. — Dovolila se je Dalmatinceem, ki so tako pridni bili, postranska železniška črta od Spljeta do Zadra, od kodar se dalje sklepa z ogersko-hrvaško glavno črto. Privolilo se je Gračanom in Ljubljancem mestno posojilo, in potem se je zbornica odložila do 21. t. m.

Na Kranjskem je tu in tam se pokazala prava živinska kuga, zavlečena v deželo iz Hrvaškega. Vsled tega so meje na Kranjsko krog in krog zaprte, ter se ne sme ne vvažati ne izvažati živina in karkoli je od živine.

Česko. Dr. Jul. Gregr in nja tast Schule, lastnika „Narod. Listov“, tožena zaradi neplačanih kolkov in inseratnih davščin, sta po dolgi obravnavi nekriva spoznana. Zastran Skrejšovski-ja in Ružičke je pa višja sodnja v Pragi prvo razsodbo ovrgla in Skrejšovski-ja obsodila v 18mesečni, Ružičko pa v 13mesečni zapor. Obsojena rekurirata do najviše sodnije na Dunaji. — Dr. Belski, praški župan ob času boja s Prusi, mož obče spoštovan, in zopet za župana voljen, ni od cesarja potrjen. — V Joachimsthalu, mestu egerske okrajine, kjer so cesarski sreberni in kositeri rudniki, je bil grozovit požar, ki je med mnogimi drugimi poslopji tudi starodavno in lepo cerkev pokončal. Škode je poprek nad 1½ milijon, revšina nepopisljiva. —

Vnenje države. Pruska vlada je vse katekete na Poznanskem odstavela, ker niso ho-

teli po vladni komandi poljskim otrokom katekizma nemški razlagati.

Rim. Ruski veliki knjaz Vladimir je obiskal papeža, ko so ravno nekoliko bolehnili, ter jih zagotovil srčnega sočutja ruskega cesarja. — Še bolj pomenljivo je pa to, kar poveda liberalen ital. list, da namreč ruska cesarica na potu v Neapel v Rimu še iz voza na železnici stopila ni, češ, da jej mizi obiskati kraljevo rodovino, ki biva v papeževi palači; ko ne bo tam več kralj. rodovine, se poda k sv. Očetu, kterege visoko čisla in kot svetca spoštuje. — Če je le nekaj tega res, so dobili kraljevi prekucneži debelo pod nos.

Razne stvari.

(Železnica Knittelfeld-Zaprešič), t. j. glavna črta iz Knittelfelda na gornjem Štajarskem skoz labodsko dolino v spodnji Dravberg, skoz Slov. Gradec v Konjice do štajarsko-hrvaške meje tje do Zaprešiča na Hrvaškem, je v odboru zbornice poslancev sprejeta. Postranska črta, zahtevana od štaj. dež. zbora in mnogo srenj, namreč po skalski in savinski dolini v Celje, Šmarje in ob Sotli v Brežice je po odborovem sklepu — na klin obesena, dasi je vladin predlog tudi to črto priporočal. V odboru sta 2 štaj. poslanca, Brandstetter in Lipp, ki sta mecljala z večino, češ, da se mora potreba postranske črte še le potem pokazati, ko bo glavna črta dodelana. Se ve da: toliko železnic na enkrat po slovenskeji zemlji razpeljati, to se našim nemčurjem na Dunaji gnjusi.

(Tržaški dež. odbor) je za letos prepovedal vse procesije po mestnih ulicah, češ, da se drugoverci nad kat. procesijami spodtikajo in se občenje po ulicah zavira! Liberalci tedaj začenjajo Bogu samemu pot zapirati.

(Ministerski prvosednik srbski) general Blaznovac, je umrl.

(Grozna smrt.) V tako imenovanem „hrvaškem mlinu“ blizo Celja je zidarjem stregla 17letna pridna deklica Mica Kuglerjeva od sv. Martina v Rožni dolini. 2. t. m. pride reva preblizo mlin-skemu kolesu, ki jo popade in v trenutku zdrobi, da so telesni kosci po vodi plavali.

(Postava o preskrbljevanji ubozih), kakor jo je štaj. dež. zbor sklenil, je dobila ces. potrjenje.

(Zakrament sv. firme) se bo m. maja t. l. v Gornjegraški dekaniji po naslednih farah delil: 16. v Solčavi; 17. v Lučah; 18. na Ljubnem; 19. pri Sv. Frančišku; 20. v Rečici; 21. v Mozirji; 22. v Gornjemgradu in 23. pri Novi Štifi. — Razpisane so fare: Poličane do 12., Št. Martin v Rožni dolini, Ljubno in Središče do 23. tega meseca.

(Židovi na Štajarskem.) Leta 1850 šteli so se po vsem Št. le 3 židovi; l. 1869 je njih šte-

vilo že poskočilo na 734; a sedaj jih je že gotovo najmanje 1000. Huda kuga za deželo!

(Kat. pol. društvo v Velenji) ima velikonočni ponedeljek ob 4. uri popoldne občni shod, h kteremu vse društvenike in prijatelje vljudno vabi

O d b o r.

(Pol. nar. gospodar. društvo) pri sv. Lovrencu v sl. goricah bo 14. t. m. zborovalo v Užnarjevem hramu g. Ignacija Goloba; — na zadnje tombola.

(Kat. polit. društvo na Globokem) pri Brežicah obhaja velikonočni ponedeljek ob 4. uri popoldne v dr. Razlagovi hiši svojo drugo obletnico, h kateri se vsi udje prav vljudno vabijo. O d b o r.

Poslano.*)

„Slov. Gospodar“ in tiskovno društvo.

Obteklo je 2. društveno leto in sklicala se bode skoro glavna skupščina, ki bode o „Gospodarju“ kakor tudi o premembi nekterih pravil sklepala. Naj mi bo toraj dovoljeno, svoje misli in predloge o tem razglasiti, da sprožim razgovor in da bode glavna skupščina na stvar pripravljena.

Bolj kot kedaj popred je sedaj slov. domoljubom dolžnost misliti na to, kako da si krepko branijo narodnost, kterej od vseh strani nevarnosti preté. Treba mi ni dokazovati, da je narodno časopisje poglavitno sredstvo, po kterem se narodna stranka uravnava, krepki in vodi.

Da „Gospodar“ v tem oziru za katoliško-narodno stranko svojo nalogo izvršuje, je po mojih mislih pred vsem potreba, da je ceneji. To pa le biti zamore, ako se reši stroškov za kolek ali štempelj, kar je le mogoče, če — namesto vsak teden — samo trikrat na mesec izhaja.

V tem slučaju bi se „Gospodar“ pri 1000 naročnikih z nekoliko podporo od tiskovnega društva, pri 2000 naročnikih pa tudi brez društvene podpore zamogel za 2 gl., pri še obilnišem številu naročnikov pa tudi pod to ceno izdavat.

Kakor se mi od ene strani važno dozdeva, da ostane tiskovno društvo lastnik „Gospodarja“, tako se mi od druge strani gledé na sedanje razmere skoro neobhodno potrebno dozdeva, da se uredništvo izroči posvetnemu, in sicer samostalnemu človeku, in da list v Gradcu izhaja. Razloge hočem pri drugi priliki pojasniti. — Iz tega menda nihčér sklepal ne bo, da ne čislam po vrednosti velikih zaslug, požrtovanja in vrlih sposobnosti sedanjega uredništva, ki je med najtežavnjšimi razmerami nepričakovani uspeh doseglo. Svoje predloge stavljam edino le zato, ker poznam popolnoma razmere, ki niso pri uredništvu

* Od našega poslanca g. Hermana. Razglasamo to brez vsake opazke, ter prepuščamo vsakemu prosto sodbo, želeči, da se tudi razglasi, kar drugi mislijo. Vr.